

af den høitærede Minister, gik igjennem, viser det netop, at jeg har Ret i denne min Paastand, at Menighederne faa at sige altid vilde faae den, de udpegede, at altsaa Menighedens jus proponendi i Virkeligheden vilde blive en jus vocandi, og det er det, som forekommer mig at være for Meget. Dette Forslag adskiller sig imidlertid fra det af Flertallet stillede Forslag derved, at, dersom det blev for galt, dersom Menighederne misbrugte deres Indflydelse i for høi Grad, vilde det staa i Kirkestyrelsens Magt at skride ind, og forsaavidt har dette Forslag et Fortrin fremfor Venstreflertallets Forslag, og jeg har derfor ogsaa i Betænkningen erklæret, at jeg subsidiært kunde slutte mig dertil, altsaa ogsaa slutte mig til den Tanke, der er udtalt af den høitærede Kirkeminister, at gjøre et Forsøg dermed paa 5 Aar. Men, som sagt, hvorvidt der er Haab om, at den Tanke kan gjenneføres, kan jeg ikke have nogen Mening om; det er kun de ledende Stormagter her i Salen, der kunne have nogen Mening derom.

Det Forslag derimod, som jeg har tilladt mig at stille, forekommer mig at være et rigtig Høireforslag. Det staar paa et rigtig godt konservativt Standpunkt. Det søger at dele Indflydelsen mellem Kirkestyrelsen og Menigheden saaledes, Kirkestyrelsen faar Sit og Menigheden Sit. Mit Forslag gaar ud paa, at ikke enhver Menighed skal have Ret til at udøve Indflydelse, men kun den Menighed, som viser sin Interesse for Præstevalget. Dersom altsaa ved Valget af Menighedsnævnet ikke over Halvdelen af Menighedens Medlemmer deltager i Valget, har denne Menighed fortabt sin Ret til denne Gang at være med at vælge en Præst. Det er et Forslag, som hele Udvalget er gaaet ind paa, og jeg skal derfor ikke nærmere opholde mig derved. Dernæst gaar mit Forslag ud paa, at Menigheden af de indkomne Ansøgninger skal udpege en Erebidel, dog mindst sex. Den høitærede Kirkeminister har gjort opmærksom paa, at i vore Tider, hvor der kommer saa saa Ansøgere om forskjellige Embeder og da navnlig de smaa, kan det ske, at der ikke kan udpeges sex paa Grund af, at der ikke er sex Ansøgere. Jeg havde rigtignok betragtet det som en Selvfølge, naar jeg stillede det Forslag, at der skulde udpeges sex, at det gjaldt under den Forudsætning, at der var sex Ansøgere, men at det fulgte af sig selv, at naar der ikke var sex Ansøgere, skulde alle Ansøgere indstilles. Dersom det imidlertid kunde lette Sagens Gjennemførelse, at det blev tydeligere og korrektere udtrykt, tror jeg ikke, at der vilde være nogen som helst Vanskelighed forbunden dermed. Af den Erebidel af Ansøgerne, som udpeges for Kirkeministeren, skulde Kirkeministeren igjen vælge tre, som Menigheden umiddelbart havde at vælge imellem. Hertil har jeg saa søiet den Bestemmelse, at hvert fjerde Embede, der bliver ledigt, skulde kunne besættes umiddelbart

af Kirkestyrelsen. Herved tror jeg, at Menighederne vilde faae en betydelig Indflydelse. De vilde ikke faae en saadan Indflydelse, at de netop kunde faae den Person, de ønskede, til Præst; de vilde maatte ikke engang faae den Indflydelse, at de altid kunde faae en af den Retning, de ønskede, men de vilde dog kunne sikke sig imod at faae en Præst, som de ikke syntes om, og de vilde i hvert Tilfælde kunne faae en Præst, som maatte antages at have Betingelserne for at kunne virke med Held i vedkommende Menighed. Det vilde aabenbart fremme et godt Forhold mellem Menighed og Præst, at Menigheden kunde sige: Den Præst, vi nu have, have vi dog selv Løb og Del i, at vi have faaet. Det vilde da i høiere Grad forekomme dem, at vedkommende Præst var Kjøb af deres Kjøb og Blod af deres Blod, og det vilde føre til, at den nye Præst, naar han tiltraadte sin Virksomhed, kunde tiltræde den med større Frimodighed, fordi han vidste, at der altid maatte være Nogen i Menigheden, som han kunde finde Støtte hos og henvende sig til i vanskelige Tilfælde.

Der er blevet sagt, at det er en Flertalsafgjørelse, og at Flertalsafgjørelser ikke bør finde Sted paa det kirkelige Omraade. Men det forekommer mig, at ogsaa det Forslag, som er antydet af Mindretallet, og hvortil den høitærede Kirkeminister har kunnet slutte sig, giver Anledning til, at der kommer Flertalsafgjørelser. Det er jo dog vel ikke Meningen, at naar et Flertal i Menighedsnævnet udtaler Ønske om at faae en bestemt Person til Præst, det da skal være en Misrekommandation for den Vedkommende. Nei, det skal være en Anbefaling, og endogsaa en stærk Anbefaling, som i de fleste Tilfælde vil blive taget tilfølg. Men hvor den bliver taget tilfølg, er denne Præsafs Beskikkelse netop en Følge af en Flertalsafgjørelse. Der er dernæst blevet sagt, at det vilde fremkalde megen Splid i Menigheden, og at den Del af Menigheden, som ikke fik den Præst, den ønskede, vilde møde den nye Præst ikke alene med Kulde og Sigegyldighed, men med ligefrem Modstand. Det tror jeg nu ikke; jeg tror, at, naar det skete under saadanne bestemte lovlige Former, vilde det Mindretal, som ikke fik sit Ønske gennemført, slutte saaledes: Det er i sin Orden, at Flertallet har faaet den Præst, det ønskede. Vi ville imidlertid se Tiden an, vi ville se, hvordan den Præst er, vi faae, forinden vi beslutte os til, om vi ville bruge ham som vor Præst eller ei. Saaledes tror jeg, at det ganske naturligt vil udvikle sig. Jeg skal tillade mig at fremdrage et Exempel, som det forekommer mig taler klart og tydeligt herfor. Da Birkebald — det var vist i 1864 — blev affat paa Grund af sine Udtalelser i Rigsraadet, kom der stærke Ytringer i de kirkelige Blade og vel ogsaa i den politiske Presse, som gik ud paa, at nu var det at haabe, at ingen Præst eller Theolog